

► Technische Hygiëne Zorg

Basisadvies hygiëne en
infectiepreventie voor
publieksevenementen

➤ Inhoudsopgave

basisadvies publieksevenementen

Onderwerp	Pagina
Advies hygiënisch werken	1
➤ Bestrijding infectieziekten	2
➤ Gebouwen en terreinen	2
➤ Legionellapreventie	2
➤ Ventileren en luchten	2
➤ Tijdelijke (kampeer)terreinen	2
➤ Dierplaagbeheersing	2
➤ Persoonlijke hygiëne	3
➤ Schoonmaak en afvalverwerking	3
➤ Schoonmaak	3
➤ Afvalverwerking	3
➤ Eet- en drinkvoorzieningen	3
➤ Hygiëncode	3
➤ Drinkwatervoorzieningen (vast/tijdelijk)	3
➤ Toilet- en douchevoorzieningen	4
➤ Toiletvoorzieningen	4
➤ Douchevoorzieningen	4

► Advies hygiënisch werken

voor organisatoren evenementen

De evenementenorganisator (degene aan wie de vergunning wordt verleend) is primair verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen om de gezondheid van bezoekers, deelnemers en omstanders te waarborgen.

De organisator moet zich houden aan de eisen in de vergunning en is verantwoordelijk voor het hygiënisch werken op het evenement. Dit houdt in dat de organisator van een evenement zich er van vergewist dat andere partijen die diensten verlenen tijdens het evenement (bijvoorbeeld horeca) ook werken volgens de richtlijn.

Of er op een evenement een groter infectierisico is dan gemiddeld, is afhankelijk van:

- het verwachte aantal bezoekers of deelnemers;
- de doelgroep van het evenement;
- de locatie van het evenement;
- het aantal en de kenmerken van de tijdelijke voorzieningen;
- de handelingen of activiteiten die tijdens het evenement worden verricht.

Er zijn aanvullende adviezen:

Als er op een evenement (ook) sprake is van de volgende zaken:

- watervoorzieningen zoals (tijdelijke) douches, sproei installaties, oppervlakte water, natuurwater;
- obstacle- mud- en survivalruns;
- evenementen met dieren;
- evenementen met seksuele/erotische handelingen.

Deze aanvullende adviezen zijn te vinden op:

- www.ggdzl.nl/publiekevenementen

Vrijstelling vergunningsplicht

Voor evenementen waar getatoeëerd en/of gepiercet wordt is een vrijstelling van deze vergunningsplicht vereist. Hiervoor moet minimaal twee maanden vooraf een aanvraag worden ingediend.

De GGD zal controleren of het evenement aan de voorwaarden voldoet en indien nodig specifieke afspraken maken.

Meer informatie over de voorwaarden voor tatoeëren en PMU staat hier:

- **NEN-EN 17169**
- **Toelichting op de norm**
- **De hygiënerichtlijn voor piercen.**

Gebruik de onderstaande button om de vrijstelling tatoeëren/piercen aan te vragen:

Vrijstelling aanvragen

Rol van de GGD Zuid-Limburg

De vergunning voor een evenement wordt door de evenementenorganisator aangevraagd bij de gemeente. De gemeente of de GHOR kan de GGD Zuid-Limburg om hygiëneadvies vragen voordat de vergunning wordt verleend. Het kan ook zijn dat de GGD namens de gemeente inspecties uitvoert voorafgaand of tijdens het evenement.

Ook kan de GGD Zuid-Limburg, gevraagd en ongevraagd, hygiëneadvies geven aan de gemeente, GHOR of de organisator.

Verantwoordelijkheden

Soms heeft ook de eigenaar van het pand of van de evenementlocatie verantwoordelijkheden. De eindverantwoordelijke van het evenement moet nagaan of deze eigenaar zijn of haar verantwoordelijkheid neemt. De hygiënenormen en -adviezen in dit advies zijn aanvullend ten opzichte van de Arbocatalogus of regelgeving zoals het Arbobesluit, het Bouwbesluit, de Wet milieubeheer en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV).

Eisen uit regelgeving of vergunningen gaan altijd vóór hygiënenormen en -adviezen.

De normen uit deze hygiënerichtlijn kunnen zijn opgenomen als voorwaarden in de door de gemeente afgegeven evenementenvergunning.

Infectieziektebestrijding

Ziekteverwekkers kunnen onder meer in bloed, ontlasting en braaksel zitten en kunnen worden verspreid via de handen, voedsel en water, voorwerpen en oppervlakken, fysiek contact, dieren en de lucht (via druppeltjes door hoesten, huidschilfers, stof of zeer kleine waterdruppels).

Als twee of meer mensen tijdens het evenement in korte tijd ziek worden met de volgende klachten neem dan altijd contact op met de GGD Zuid-Limburg:

- acute maag- en darmaandoeningen;
- geelzucht;
- huidaandoeningen; of andere ernstige aandoeningen van vermoedelijk infectieuze aard.

Neem ook contact op met de GGD Zuid-Limburg als meerdere bezoekers en/of medewerkers melden (bijvoorbeeld via social media) ziek te zijn geworden vlak na het evenement, met dezelfde klachten zoals acuut braken en/of diarree of huiduitslag.

Wij hebben dan zoveel mogelijk informatie nodig om te achterhalen wat de oorzaak van de klachten is om verdere verspreiding te voorkomen.

- Hoeveel bezoekers of medewerkers hebben dezelfde klachten?
- Wat zijn de klachten?
- Wanneer en hoe (indien bekend) werden de personen ziek?

Gebouwen en terreinen

Legionellapreventie

Het kan dan voorkomen dat toiletten, baden en kranen een tijd niet gebruikt zijn. Dit kan risico geven op de bacterie legionella; door het inademen hiervan kunnen mensen ernstig ziek worden. **U bent als vergunninghouder eindverantwoordelijk voor de legionellapreventie.**

Indien er op het evenement gebruik gemaakt wordt van tijdelijke watervoorzieningen, lees dan ook het **aanvullend advies** 'Evenementen met tijdelijk aangelegde watervoorzieningen'.

Bij vaste en tijdelijke watervoorzieningen:

- ga na bij de eigenaar of alle watervoorzieningen goed werken, en laat mankementen repareren;
- spoel tappunten (kort) door om het water in de leidingen te verversen;
- voorkom opwarming van (tijdelijke) koud waterleidingen;
- voer (of laat uitvoeren) een risicoanalyse en een beheersplan uit;
- controleer of de legionellapreventie op de juiste wijze plaatsvindt;
- zie erop toe dat de geleverde waterinstallatie op de juiste wijze wordt gebruikt.

Ventileren en luchten

De onderstaande hygiënenormen zijn aanvullend op de geldende eisen uit het **Bbl** en ventilatievoorschriften uit de Arbocatalogus of sectorspecifieke ventilatierichtlijnen.

- Zorg voor voldoende ventilatie voor het aantal mensen dat in de ruimte verblijft en voor de activiteiten die in de ruimte plaatsvinden (minimaal de waarde zoals beschreven in het **Bbl**).
- Zorg voor goed werkende en schone ventilatievoorzieningen.

Tijdelijke (kampeer)terreinen

- Wordt er gebruik gemaakt van een grasveld waar gewoonlijk vee graast? Breng het vee dan minstens twee weken voordat het evenement plaatsvindt ergens anders onder om de kans op besmetting via dierlijke uitwerpselen te verkleinen. Rijd ook geen mest uit in deze periode.
- Controleer het veld waar gewoonlijk vee graast voorafgaand aan het evenement en verwijder nog eventueel aanwezige uitwerpselen en ander vuil.
- Zijn huisdieren op het kampeerterrein toegestaan? Zorg dan dat er geen dierlijke uitwerpselen op het terrein terecht komen. Vermeld dat deze dieren:
 - altijd aan de lijn moeten;
 - niet op het terrein uitgelaten mogen worden;
 - uitwerpselen direct dienen te worden opgeruimd.

Dierplaagbeheersing

- Voorkom of beperk plekken waar plaagdieren kunnen binnenkomen, schuilen of nestelen.
- Voorkom of beperk de aanwezigheid van water en voedsel(resten).
- Schakel bij overlast een deskundige dierplaagbeheerser in. Gebruik zelf geen bestrijdingsmiddelen.
- Geef voorlichting over het risico van teken, indien relevant. Zoals bij bos, park, hei, weiland of duinen.
- Vermijdt contact met vleermuizen. Neem na een beet of krab direct contact op met een huisarts of de GGD. Reinig de beetwond of aanraak plek met stromend lauw water en zeep gedurende 15 minuten. Desinfecteer daarna met 70% alcohol.

Contact opnemen met GGD Zuid-Limburg kan op verschillende manieren:

- Telefonisch, binnen kantooruren: 088-880 50 70
- **Contactformulier** op www.ggdzl.nl
- E-mail: meldingen.infectieziekten@ggdzl.nl

Persoonlijke hygiëne

Medewerkers, bezoekers of deelnemers hebben veel contact met elkaar. Hierbij kunnen ziekteverwekkers zich gemakkelijk verspreiden via de handen, kleding en gedeelde materialen. Een goede persoonlijke hygiëne verkleint het infectierisico. U als organisator bent verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de juiste voorzieningen en voorlichting aan bezoekers/deelnemers en daarbij te voldoen aan de geldende hygiënenormen.

- Zorg ervoor dat bezoekers en medewerkers tijdens het evenement de handen met stromend water en vloeibare zeep kunnen wassen:
 - Na een toiletbezoek;
 - Voor en na het bereiden en uitdelen van eten;
 - Na (hand)contact met dieren;
 - Na schoonmaakwerkzaamheden;
 - Na contact met lichaamsvocht;
 - Na het uittrekken van handschoenen.
- Zorg ervoor dat er handschoenen aanwezig zijn die voldoen aan de norm: EN 374 en een CE-markering hebben. Deze handschoenen moeten beschikbaar zijn voor medewerkers die in contact kunnen komen met lichaamsvloeistoffen.
- Zorg ervoor dat medewerkers schone, niet zichtbaar vervuilde, kleding dragen.

Schoonmaak en afvalverwerking

Het goed schoonhouden van handcontactpunten, keukens en sanitaire voorzieningen is belangrijk om verspreiding van ziekteverwekkers op een evenement te voorkomen. In de meeste situaties is schoonmaken voldoende en is desinfecteren niet nodig. Desinfectie is alleen nodig bij een oppervlak of voorwerp waarop bloed of andere lichaamsvloeistoffen (mogelijk) terecht is gekomen. Bestaat hier een verhoogd risico op tijdens het evenement? Neem dan contact op voor aanvullend advies via evenementen@ggdzl.nl

Schoonmaak

- Zorg ervoor dat schoonmakers volgens een **schoonmaakschema** werken.
- Zorg ervoor dat schoonmakers instructies krijgen over de manier van schoonmaken, de middelen en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals handschoenen.
- Zorg ervoor dat er bij elke schoonmaakbeurt schone materialen worden gebruikt en deze indien van toepassing correct worden gewassen en gedroogd.
- Zorg ervoor dat schoonmaakmaterialen- en middelen in een aparte opslagruimte liggen, niet in contact kunnen komen met levensmiddelen en niet toegankelijk zijn voor onbevoegden.

- Zorg ervoor dat er een uitstortgootsteen, putje of wasbak aanwezig is waar vuil water in kan worden weggegooid en materialen kunnen worden schoongemaakt.
- Zorg ervoor dat bezems en dergelijke schoonmaakmaterialen niet op de vloer staan.

Afvalverwerking

- Zorg dat afvalbakken geleegd worden als ze bijna vol zijn en minstens één keer per dag.
- Spreek voor legen van damesverbandcontainers met de leverancier een geschikte termijn af.
- Zorg dat afvalzakken goed gesloten worden en direct in afsluitbare afvalcontainers gegooid worden. Er mag geen afval naast de container staan.
- Zorg dat bezoekers niet bij de containers kunnen.
- Zorg dat etensresten direct na de maaltijd in afsluitbare afvalbakken gegooid wordt.
- Zorg dat glas en ander gevaarlijk afval apart wordt verzameld.
- Zorg dat de opslagplaats schoon is en er geen ratten of andere plaagdieren op afkomen.

Eet- en drinkvoorzieningen

Op veel publieksevenementen zijn tijdelijke eetgelegenheden aanwezig. U bent vanuit het Warenwetbesluit wettelijk verplicht maatregelen te nemen die de kans verkleinen dat medewerkers en bezoekers ziek worden van bedorven of onjuist bereid eten en drinken. De NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) is de toezichthouder en handhaver voor de voedselveiligheid op evenementen.

Voor meer informatie zie:

- **Regels** voor (particuliere) verkopers van levensmiddelen op markten en evenementen
- **Checklist** Veilig omgaan met eten op markten en evenementen.

Als er een keuken aanwezig is, volg dan de normen en adviezen zoals opgenomen in de **hygiënecode**.

- Bepaal welke Hygiënecode(s) er op uw locatie geldt, zie: **Hygiënecodes** per sector. Zorg dat iedereen werkt volgens de geldende Hygiënecode. Ook als er meerdere (ingehuurde) cateraars op het evenement zijn, bijvoorbeeld bij foodtrucks, is de organisator van het evenement verantwoordelijk. Controleer daarom dat deze cateraars werken volgens de hygiënecode.
- Volg de **vijf stappen** van het Voedingscentrum als u niet onder de wettelijke verplichtingen valt. Bijvoorbeeld als het eten voor eigen gebruik is of wanneer er voor grote groepen vrijwilligers wordt gekookt.

Volg onderstaande normen als er voor de situatie geen passende hygiëncode is.

- De vloer is goed schoon te maken, splintervrij en stroef.
- Het aanrechtblad en de wand erboven is glad tot een hoogte waar water en etenswaren tegenaan spatten.
- De keuken of het keukenblok is gescheiden van sanitaire voorzieningen.
- Er is een wastafel met stromend water, zeepdispenser, afvallemmer en papieren wegwerphanddoekjes.

Bestaande en tijdelijke drinkwatervoorzieningen

- Zorg dat het drinkwater in de waterinstallaties van drinkwaterkwaliteit is.
- Zorg dat de waterinstallatie voldoet aan de voorschriften van het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN norm 1006), en de aansluitvoorwaarden van het waterleidingbedrijf.
- Er is een apart waterwerkblad voor tijdelijke drinkwaterinstallaties. Zorg voor voldoende gratis drinkwater, bijvoorbeeld door tappunten te plaatsen of flesjes drinkwater uitdelen bij: dance-events; evenementen waar deelnemers hoge inspanningen leveren en evenementen waar sprake is van hoge temperatuur (>25 °C).

Toilet- en douchevoorzieningen

Iedereen die van het toilet of van een plasgelegenheid (bijvoorbeeld urinoir, plaskruis, plaspoot) gebruikmaakt, moet de handen kunnen wassen.

Rekenmodus sanitair evenementen is een hulpmiddel waarmee kan worden berekend hoeveel toiletten en handenwasgelegenheden er nodig zijn voor het aantal bezoekers. Richtlijn is voldoende toiletvoorziening op een maximale loopafstand van ca. 150 meter.

De handenwasgelegenheden moeten direct naast de toiletten geplaatst zijn. Daarnaast moet de toiletruimte goed schoon te maken zijn. Als er bezoekers zijn met een camper of caravan met een eigen chemisch toilet, dan moeten er voorzieningen zijn voor het legen van deze toiletten.

Richtlijnen toiletvoorzieningen

- Zorg voor één of meerdere mindervalide toiletten inclusief faciliteiten.
- Plaats geen of minder urinoirs als u veel kinderen op het evenement verwacht.
- Plaats direct naast de toiletten wastafels met stromend water, een zeepdispenser en wegwerphanddoekjes.
- Plaats een sticker met 'GEEN DRINKWATER' bij de wastafels die niet zijn aangesloten op het drinkwatersysteem.
- Plaats een afvalbak in of direct naast de toiletruimten.

- Zorg voor voldoende verlichting in de toiletruimten.
- Voer het afvalwater af via de bestaande riolering of vang dit op in speciaal daarvoor bestemde opslagtanks (die door een gespecialiseerd bedrijf leeggemaakt moeten worden). Het is verboden om zonder vergunning afvalwater te lozen.

Richtlijnen douchevoorzieningen

Als deelnemers ook overnachten (of intensief sporten) op uw evenement is de mogelijkheid om te kunnen douchen of baden noodzakelijk.

- Zorg voor wasgelegenheden als deelnemers in aanraking komen met modder en/of oppervlaktewater.
- Zorg dat alle materialen in de wasgelegenheden bestand zijn tegen water(damp), en zijn vrij van schimmel.
- Zorg voor haken of schone planken om schone handdoeken en wasgoed op te hangen of te leggen.
- Zorg dat alle materialen gemakkelijk schoon te maken zijn.
- Zorg dat de ruimtes goed geventileerd worden.

Factoren die van belang zijn voor de berekening van het benodigde aantal douches en wastafels zijn:

- het aantal overnachtende personen
- de samenstelling van het publiek
- de aard van het evenement
- de douchetijden: 24 uur per dag open of korte openingstijden (09.00–12.00 uur of direct na een sportwedstrijd).

Legionella

Vanwege het risico op legionella geldt bij tijdelijk aangelegde douchevoorzieningen ook het **aanvullend advies** voor evenementen met tijdelijk aangelegde watervoorzieningen.

Contact opnemen met GGD Zuid-Limburg kan tijdens kantooruren via:

T 088 – 880 50 78 (optie 4)

Of stuur een e-mail naar: evenementen@ggzl.nl

Copyright

© 14 november 2024,
GGD Zuid-Limburg, alle rechten
voorbehouden.